

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - Sant Joan

Agost-setembre / 1995 - num. 182-83

DIMONIS

FESTES

MEL I SUCRE - Agost-setembre, núm. 182-183. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48. 07240 Sant Joan (Mallorca).

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Miquel Company.

Tirada actual: 500 exemplars.

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer

Coberta: composició sobre dimonis amb foto de Guillem Florit

Contracoberta: composició sobre dimonis amb foto de Guillem Florit

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Els articles publicats a la revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- Fotos d'antany
- Ajuntament, per Francesc Nicolau i Joan Sastre
- Entrevista amb Maria Gorgues, presentadora de TV3, per Miquel Company
- Pregó festes estiu 95, per Joan Bauçà Barceló
- Dos dits de seny: Compta amb les teves arrels, per Teodor Suau Puig
- Domund 95. No basta l'admiració, per Miquel Mulet Coll
- Onomàstica santjoanera a través d'un llibre de la Guàrdia Marítima (segle XIX) (II), per Francesc Canuto
- Teranyines presentà l'obra poètica del Pare Ginard, per Joan Font
- Presentació del llibre *Obra Poètica Pare Rafel Ginard*, per Bàrbara Mates Sastre
- Festes patronals 95
- Excursió, per Joan Moratinos
- El Sàhara no és només un desert, per Miquela Vidal i Joan
- Meteorologia. «Agost i setembre són de tembre», per Miquel Company i Miquel Alzamora
- Mel i sucre, dolcet, dolcet, per Joan Bauçà
- L'addicció al joc en la dona, pel Dr. José M. Vázquez Roel (Assoc. Abstèmia)
- Agenda

**El consell de redacció
es reunirà dia 20 de SETEMBRE,
a les 21 h, al casal social.
Els col·laboradors
hi estau convidats**

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

— L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.

— Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

Aquests foren els jugadors que guanyaren al Llorito per penals a les passades festes d'agost

— El CE Sant Joan ha pujat a la categoria de segona regional, després d'estar a punt de desaparèixer. Amb la incorporació de nous fixatges (Joan Jordi, Ernest Pagès, M. Àngel Pasqual, Nino Company...) i del nou entrenador, en Tomeu Ferrer Xorri, el conjunt mixt santjoaner-montuïrer té les mateixes pretensions que l'any passat d'estar als llocs de dalt.

L'inici de la temporada fou el dia 10 de setembre amb la presència al camp de Son Juny del C D Beta de Palma, que fou derrotat per 3 a 1 amb gols de Llorenç Neo i Tomeu Petrer

Per les festes el Sant Joan va guanyar la copa al Llorito després d'empatar el partit a un i marcar més penals que el contrari. Sembla que les perspectives no són desencoratjadores.

Hem de recordar que al camp de futbol per adequar les instal·lacions, vestuaris, bar, casetes... a les exigències de la Federació Balear de Futbol.

— «Festes passades, coques menjades». Les festes patronals de 1995 han tingut un èxit de gent sense precedents. De fet, la majoria d'actes en tingueren una participació molt elevada.

Hem de destacar, però, que malgrat tot també hi ha hagut moments de descoordinació entre ubicació, horari de començament, etc.

La sortida del dimoni, caps-grossos i xeremiers durant tres dies ha estat una de les novetats més positives de les passades festes patronals. Aquesta novetat, a la qual s'hi ha d'afegir la presència del dimoni durant la revetla, ens retorna una tradició que s'havia perdut. Cal valorar la iniciativa, per tant, com a molt positiva.

Entre els altres actes que cal considerar hem de recordar les diverses exposicions fetes; el pregó de les festes a càrrec de Joan Bauçà Barceló; el cercaviles a càrrec del grup els Trifàsics, el qual va donar una nota original dins la monotonia dels actes; la berbena multitudinària a càrrec de Tomeu Penya i Gèminis; els actes esportius, el futbol, el voleibol, el ciclisme, el futbol, el ping-pong, les carreres de joies, la petanca, les carreres de cavalls, l'encalçaburinos,

Joan-Lluís Miró exposà els seus quadres a la Casa de Cultura.

Enguany el dimoni tornà als seus orígens i va fer coses de les seves.

jocs a la piscina...; actuacions musicals a les diverses places i carrers; la missa en honor del sant, una nit de teatre, infantil, escolar i Biaixos i Capgirons; la revetlla de focs d'artifici i concert de la Filharmònica de Porreres, homenatge a la tercera edat amb l'actuació del grup Aires de Pagesia; correfocs, escuma i molta marxa a càrrec del Centre Cultural. En definitiva, molts de dies i molt de «gasto».

— Durant aquests dos darrers mesos, *Mel i Sucre* ha aparegut més tard del que li era habitual. Per això demanam disculpes als lectors i subscriptors, esperant resoldre aquest petit problema.

— Gairebé a tot el casc urbà s'ha fet una instal·lació de diversos senyals de trànsit i miralls, mentre que a la nova zona de l'escorxador s'han col·locat fanals de llum. Aquesta nova millora facilitarà notablement el trànsit per dins el poble. Hem d'esperar, però, que seria d'agrair la col·locació de nous indicadors de direcció que ens posassin a l'altura dels pobles veïnats.

En aquest sentit, també hem de dir que el carrer del Colomer ha estat encimentat per evitar que les pluges erosionin el trespòl. Fa uns mesos, havia estat rectificat el nivell, netejat i connectat amb el nou tram del carrer Mirador de baix.

— El passat 23 de juliol l'OCB organitzà una excursió a la Calobra amb tren i barca. L'excursió va ser un èxit, ja que unes 70 persones varen gaudir d'un bon dia i pogueren contemplar el meravellós paisatge de la vall de Sóller i de la costa nord de Mallorca. La travessia del Port de Sóller a la Calobra animà el trajecte, ja que va ser d'aquelles que fan època.

L'Ajuntament ha decidit millorar una mica la senyalítica.

**POUS - CISTERNES - SÍQUIES - DEMOLICIONS
FEINES AMB COMPRESSORS - RETRO
MINIEXCAVADORES**

Gabriel Gayà Morlà

Cooperativa, 5-7
Tel.: 64 78 69. Mòbil: 908 53 58 76
07260-PORRERES

*Encara no
ets voluntari?*

JOVEN DE MALLORCA
PER LA LLENGUA

— Durant aquests mesos de juliol i agost la meteorologia ha estat una mica desbaratada. Per una banda, mentre que les temperatures han estat més baixes que els dos darrers anys, també hem tengut la presència de fenòmens tempestuosos que han ocasionat greus perjudicis a hortolans de la zona de Calicant i Petra. De fet, l'11 de juliol va fer una calabruixada amb pedres de la forma d'ous, mentre que el 31 de juliol en el transcurs de la tempesta un llamp pegà a les cases de Sa Bastida. El dia 8 d'agost una forta calabruixada afectà la zona limítrof amb Petra, ja que la tempesta duia associat un cap de fibló que arrasà la zona de Son Baró, i, a més a més, ocasionà pèrdues milionàries als horts de la zona.

— Després d'uns mesos de funcionament del menjador de la residència de la Tercera Edat podem dir que ha tingut una bona acollida i que regularment hi van a dinar més de vint persones.

— Durant el mes de juliol, mentre la TV ofería cada dia les espectaculars fuites de Miguel Indurain al *Tour de França*, el *Diario de Mallorca* anava publicant reportatges sobre els corredors més destacats del ciclisme mallorquí. D'aquesta manera sortiren reportatges dels santjoaners Miquel Gual, el seu germà Biel Company i d'Antoni Karmany. També la revista *Época* reproduí el currículum esportiu d'Antoni Karmany.

— Durant els mesos de juliol i agost s'han fet diversos cursets de natació, tant pels que volien aprendre a nedar com pels qui volien millorar-ne l'estil.

— Gabriel Cañellas, ex-president del Govern Balear i del PP Balear, va dimitir. El motiu no era cap altra que el de les inversions del Govern Balear al túnel de Sóller i el de pagament de comissions en l'adjudicació de les obres. Aquesta notícia, que era tractada amb la mateixa naturalitat, tant aquí com a Madrid, ha estat la notícia política de l'any al mateix estil dels grans problemes que afecten la política espanyola a Madrid i d'altres comunitats.

— Des de mitjans juliol, els vespres dels dissabtes té lloc, al pati de la residència de la Tercera edat, ball de saló. L'animació corre a càrrec d'un grup sineuer que, fins a l'hora de tancar aquest número ho feia fins passada la mitjanit.

El mal temps ha estat protagonista durant els mesos de juliol i agost.

PLANXA • PINTURA

rafel gaià gaià

Gràcies per la seva confiança

C/. Solana, 31 • Tel. 52 65 35

servei de Grua:
Verger
Tel. 64 74 01

Carrosseria
i Pintura
Autoritzada

GARANTIZAT

07240 - SANT JOAN - Mallorca

JAUME SASTRE BAUZA
Llanterner i Pintor

C/ de Josep Rosselló i Ordines
Tel.: 52 65 53
Sant Joan

Els fils de GESA són els culpables que cada any el foc es faci present a la zona del Pou Nou-Clotal-Molí d'Aigua. Convendria posar-hi remei.

— L'horabaixa del dia 30 de juliol es calà foc un bocí de terra prop del Molí d'aigua per mor de les xispes que caigueren dels cables elèctrics que passen sobre el bocí. Els efectes d'aquest ensurt foren que prop de mitja quarterada de rostoll i palla i una parra es varen prendre. Les finques més afectades foren la propietat de Bernadí Mas, el qual, ajudat per molts de veinats i la presència dels bombers i de la Guàrdia Civil, va poder apagar el foc. La zona va ser observada per una avioneta que féu voltes fins que va estar ben apagat.

A la zona de Son Burgues també hi hagué un petit incendi que afectà un bocí al costat de la carretera.

— Durant aquests darrers anys han mort bona part, fins un 50%, dels albercoquers del nostre terme. El motiu d'aquest fet, a més de la sequera, ha estat una nova plaga d'un escarabat gros, molt dur, que forada l'arbre i es menja les arrels i els interiors de la soca. De moment, aquest escarabat no té enemics naturals que minvin la seva presència, la qual cosa farà molt de mal en els pròxims anys.

D'altra banda, la collita d'ametles i garroves és molt irregular i escassa. Enguany, atès el preu que tenen, tant el bessó com les garroves, no quedarà cap fruit a l'arbre.

— El nostre amic i col·laborador, Gracià Sanchez, ha llançat al mercat un quinzenari titulat *Punt Informatiu Pollença*, del qual n'és el director i promotor. Esperam que aquest projecte tengui un bon èxit per al nostre amic santjoaner.

— La revista *Lluc*, que dirigeix el president de la Comissió de Cultura del CIM Damià Pons, presenta en el seu darrer número sengles articles de tres amics santjoaners i col·laboradors. Per una banda, Miquel Company Florit té un article titulat «La premsa forana: estancament o renovació?», en què fa un repàs a la premsa forana actual. D'altra banda, Arnau Company i Mateu Sastre publiquen «Un mallorquí a la resistència francesa», sobre la vida d'Amador Jaume, serial que va ser publicat per *Mel i Sucre* l'any 1988.

— El passat mes de juliol la revista *Damunt Damunt* va fer el número 50, per la qual cosa ho celebrà amb un número especial. Des d'aquí felicitem el seu director i els seus col·laboradors per aquesta efemèride.

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

PLANTERS i ORNAMENTALS
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

PLANTERS

NICOLAU

ORNAMENTALS

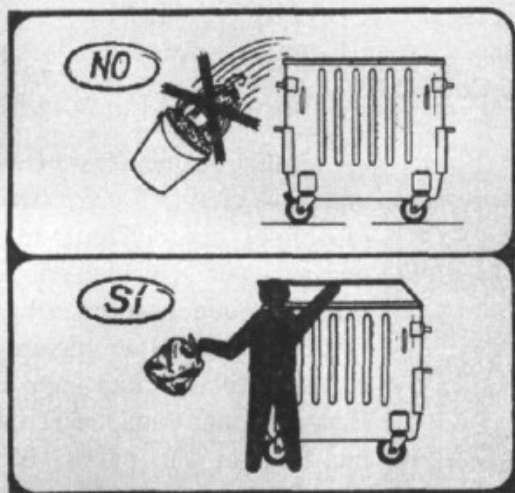
— El dia 25 d'agost, en el programa de les festes patronals, tingué lloc la presentació del llibre *Pare Rafel Ginard Bauçà. Obra poètica*, a càrrec del professor de la UIB Pere Rosselló, i autor d'aquesta recerca. A l'acte, que comptà amb l'assistència de nombrós públic i que estava organitzat pel col·lectiu Teranyines, varen intervenir Bartomeu Pastor, TOR, el qual dissertà sobre el perfil biogràfic del pare Ginard, mentre que Gabriel Company i Catalina Ordines recitaren alguns poemes.

Teranyines organitzà la presentació de l'obra poètica del pare Ginard durant les festes d'agost.

— El proper mes d'octubre tindrà lloc a Sant Joan la trobada comarcal de la Germandat de Donants de Sang de Balears. De moment, ens han avançat que la jornada serà similar a les fetes els darrers anys. En el seu moment, els col·laboradors de la germandat, Antoni Bauçà i Joan Mates informaran del que ha de ser.

— El nostre amic i col·laborador, Miquel Company Florit, aconseguí el passat 31 d'agost un premi de 100.000 ptes. en el joc del *Frutijuego* del diari *Última Hora*.

POSAU ELS FEMS DINS LES BOSSES

Per al vidre, paper i ferralla
emprau els contenidors especials

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

AJUNTAMENT DE SANTJOAN

Si teniu fotografies antigues

(anterior als anys setanta)

feis-ho saber a

Gracià Sànchez

Hem començat una nova secció:

**FOTOGRAFIES
D'ANTANY**

— Haureu pogut comprovar que la nostra vila torna a estar cames a l'aire. Aquesta vegada és GESA la que fa una nova instal·lació. Sembla que les síquies que ha obert l'empresa porrerenca Gabriel Gayà Morlà serviran per enterrar part dels cables que el monopoli elèctric fa anar per les façanes de les cases. Des d'aquí volem trametre les gràcies que el propietari de l'empresa vol donar als veinats per la bona acollida i comprensió que han tingut els seus treballadors. A més a més ens ha fet saber que la seva política és tapar tot d'una que la feina és acabada i no esperar mesos i mesos que s'hagi acabat tota l'obra.

L'empresa Gabriel Gayà Morlà de Porreres té un altre talent a l'hora de fer feina pels carrers de la vila.

— Durant el mes d'agost hi hagut diversos accidents de trànsit en què no hem de destacar desgràcies personals importants. El 4 d'agost, a la zona del Camp dues motos tingueren una topada, a causa de la qual quedà malferit un jove de Montuiri, que fou traslladat amb una ambulància a un centre hospitalari. D'altra banda, Rafel Ginard Font, de ca na Sèbia, va sofrir un aparatós accident, el passat 13 d'agost, a causa del rebentament d'una roda del cotxe; mentre que el cotxe quedava destrossat, ell sofrí ferides diverses. En Joan Fiol Sorell va sofrir un accident de moto el passat dia 18 d'agost al camí de Son Baró; únicament va patir una ferida lleu a la mà.

— Un total de 55 nins i nines, d'edats compreses entre els 6 i els 14 anys, varen fer, durant el mes d'agost, una acampada a les proximitats del Pou de Son Santos. Els al·lots procedien dels col·legis la Puríssima i Sant Agustí de Palma.

— El passat 24 d'agost, el diari *Última Hora* es feia ressò del treball històric sobre l'evolució de Consell des del segle XIII, elaborat per Bernat Campins i Arnau Company, *des Centro*. Aquest treball figura al programa de festes de Sant Bartomeu de Consell.

El rector Onofre Torres, juntament amb l'arquitecte Joan Bauzà, presentaren el nou projecte del malaurat teatre del Centre Catòlic.

— L'antic Teatre Centre Catòlic, que es va cremar l'any 1978, serà rehabilitat per convertir-se amb una sala per a ús del poble. La iniciativa, que va sorgir del rector Onofre Torres, va ser encarregada a l'arquitecte santjoaner Joan Bauzà per tal d'adaptar el solar a una finalitat d'ús públic. El projecte fou presentat a l'Ajuntament per tal que es promogui la creació d'un patronat que gestioni el seu funcionament. El finançament d'aquest projecte és un tema obscur, encara que, possiblement es faci amb subvencions del Fons Social Europeu a través del programa 5B.

— El servei de guarderia que hi ha a Ca ses Monges també ha obert les portes. L'horari general de l'escoleta és de 7 a 19 h. Enguany els nins s'han posat en dues aules: de 0 a 2 anys i de 2 a 4 (aquesta en col·laboració amb les monges). L'horari dels més grans és de 9 a 12 h i de 15 a 17 h. Aquest curs s'ha millorat sobretot el material que fa referència als grandets. A més a més, cal fer esment que el pati ha estat totalment remodelat: s'hi han posat tobogans, casetes i un toldo per tal que els al·lots estiguin a cobro del sol i l'aigua. El preu del menjador és de 5.500 ptes.

L'Escoleta de Ca les Monges ha tornat obrir les portes al públic.

— La Peña Motorista Sant Joan va fer el passat 13 d'agost la seva típica excursió d'estiu. Enguany, aquesta es fa des de la seva fundació, varen visitar la zona de Marineland i Magaluf.

— Des del mes d'agost els contenidors de ferralla situats al solar de la Creu d'en Revull, devora la Cooperativa, han estat traslladats al solar dels Quatre Vents on ja s'hi podien tirar els escombros sorgits d'obres o similars.. D'aquesta manera l'Ajuntament ha volgut netejar la cara a l'entrada de Sant Joan a través de la carretera de Petra.

El solar de la Creu d'en Revull ha quedat net.

— El nou curs escolar comença el 13 de setembre. L'inici de les classes serà a les 9 h i l'horari d'aquest mes de 9 a 14 h. El servei de menjador començara a funcionar el dia 18. Cal fer notar a quí que l'escola ha creat una plaça de monitor de menjador per millorar-ne l'ús que els al·lots en fan. D'altra banda, la previsió de matrícula per a aquest curs 95-96 és de 126 alumnes, la qual cosa suposa un augment de 14 alumnes. Els lleuger ascens de la natalitat que s'ha produït al nostre poble en aquests darrers anys i la presència de famílies de fora que s'estableixen a Sant Joan i l'oferta del servei de menjador comença a repercutir en el Centre.

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS :- BARRERES
BALCONS :- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA :- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera. 23

Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sineu

C/ des Bous, 15
Tel.: 52 65 33
07240 Sineu

Ferreteria de Sant Joan

C/ de Palma, 17
Tel.: 52 65 33
07240 Sant Joan

**Lloguer de maquinària,
còpies de claus al moment,
venda d'eines, bricolatge,
pintures, reg, maquinària...**

FOTOS D' ANTANY

Aquest mes reproduïm una fotografia prou important en la història econòmica santjoanera. El grup que podeu observar està format per la primera gent que va rebre el subsidi de jubilació, que aleshores fou conegut amb el nom popular de «les tres pessetes». La instantània recull un moment abans d'iniciar-se la festa en què el poble els reté homenatge.

No hem pogut reconèixer tota la gent que hi apareix, però us en farem cinc cèntims dels que hi surten. De dalt a baix i d'esquerra a dreta són: Antoni Bauzà Fiol, Escolà, Antonina Roig Bonet (primera filera); Catalina Pastora, ???, Francisca Pericassa, Miquel Gomis, Miqueló, Bernadí Peremates, Jaume d'Horta, Joan Jordà, Margalida Jordana (monja de Santa Clara) (segona filera); madò Polla des Molins, Joanaina Ferriol, de sa Bastida, madò Rosa Lligada, ???, ??? (tercera filera); Antònia Bauzà, Francisca Calderera, Antònia Gayà, Escolana, Maria Morteta (quarta filera, assegudes en terra)

A J U N T A M E N T

Sessió extraordinària de dia 11/07/95. Va començar a les 9 i mitja del vespre, i hi assistiren tots els regidors.

1. Aprovació de l'esborrany de l'acta de constitució de l'ajuntament i elecció de batle.

Francesc Nicolau va trobar que no reflectia fidelment la realitat, i va proposar dues rectificacions: aclarir que els regidors del grup PSM-NM, a l'hora de prometre acatament a la Constitució ho feren amb l'afegit de «fora renunciar al dret a l'autodeterminació del nostre poble»; i rectificar l'ordre en que es varen fer les darreres intervencions, ja que darrera el parlament del batle Mora va parlar en Francesc Nicolau, i l'acta ho posava al revés. Aquestes dues rectificacions foren acceptades per tots els membres del consistori i l'acta es va aprovar per unanimitat.

2. Coneixement de la constitució de grups polítics dins el consistori.

S'han constituït tres grups polítics: Partit Popular (PP), PSM-Nacionalistes de Mallorca (PSM-NM) i Unió Mallorquina (UM), integrats respectivament pels representants electes de cada partit.

3. Creació i composició de comissions informatives permanents.

El batle va proposar crear-ne dues:

La Comissió Municipal Informativa de Compres i Hisenda, integrada per Juan Matas Gayà i suplent Juan Magro Bauzà en representació del PP, Francesc Nicolau Català i suplent Joan Sastre Joan pel PSM-NM, i Amador Bauzà Sastre per UM.

La Comissió Municipal Informativa d'Assumptes Generals, integrada per Juan Magro i suplent Juan Matas pel PP, Francesc Nicolau i suplent Joan Sastre pel PSM-NM i Amador Bauzà per UM.

La proposta va ser acceptada per unanimitat i també es va acordar que el vot de cada repre-

Pedro-José Galmés és regidor d'Agricultura; Joan Magro de Cultura i 3r. tinent de batle; Miquel Torrens d'Obres i 2n. tinent de batle; Joan Matas d'Hisenda i 1r. tinent de batle; i Miquel Gayà d'Esports.

sentant polític fos proporcional al número de regidors electes del partit que representa: PP 6 vots, PSM-NM 2 vots i UM 1 vot.

4. Periodicitat de les sessions de l'ajuntament.

El batle va proposar convocar sessió ordinària el primer dimarts de cada dos mesos, fent la primera durant el mes d'agost, a les 9 i mitja del vespre a l'estiu i una hora abans a l'hivern. La proposta fou acceptada per unanimitat.

5. Nomenament de regidor-tresorer.

El batle va proposar Joan Matas, *Peremaiol*, que va ser acceptat per unanimitat. Així mateix va proposar que el càrrec fos «rellevat de prestar fiança», i com que uns quants regidors demanaren que volia dir exactament allò, es va decidir que aquest relleu fos momentani, fins que a una propera reunió de la comissió informativa pertinent s'explicàs clarament aquest punt.

6. Nomenament de representants.

El batle va proposar els següents:

A la Mancomunitat Pla de Mallorca, Joan Magro.

A la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears, al Consorci d'Informàtica de Mallorca, i al Consell d'Administració de la Caixa de Balears 'Sa Nostra', Joan Matas.

Al Consell Escolar del Col·legi Públic Son Juny, Miquel Torrens.

La proposta va ser acceptada per unanimitat.

7. Coneixement de resolucions de batlia.

Es varen donar a conèixer les següents:

Nomenament de tinent de batlia

Joan Matas, 1r. tinent de batle.

Miquel Torrens, 2n. tinent de batle.

Joan Magro, 3r. tinent de batle.

Delegacions:

Joan Matas: Hisenda, Relacions Interinstitucionals.

Miquel Torrens: Obres i Urbanisme, Sanitat.

Joan Magro: Cultura, Acció Social.

Miquel Gayà: Esports i Joventut, Educació.

Pedro-José Galmés: Interior, Agricultura, Manteniment d'Edificis i Instal·lacions Municipals.

També es va crear una delegació de Fires i Festes, integrada pels regidors Miquel Torrens, Joan Magro i Miquel Gayà.

I, acabats els assumptes per tractar, el batle va aixecar la sessió quan faltaven cinc minuts per les 10 del vespre.

.....

Sessió ordinària de dia 01/08/95. Va començar puntualment a les 9 i mitja del vespre amb l'assistència de tots els regidors.

1. Aprovació de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.

Després d'un aclariment sol·licitat per Francesc Nicolau es va aprovar per unanimitat.

2. Coneixement de les resolucions de batlia des de la darrera sessió.

Entre el 23/05/95 i el 27/07/95 el batle ha dictat onze decrets, que contenen; trenta-vuit llicències d'obres a particulars. dues autoritzacions per connectar a la xarxa de clavegueram. Autorització per despeses diverses dels mesos d'abril i maig.

Adjudicació a l'empresa Melcion Mascaró d'un projecte d'asfaltat de carrers per un valor de 5.950.000 ptes.

Aprovació de la 1a. certificació d'obres del tram final del carrer Ramon i Cajal per 5.730.836 ptes.

Aprovació de la certificació de final d'obra de la 1a. i 2a. part del projecte d'abastament d'aigua potable per un valor de 9.478.541 i 4.466.614 ptes. respectivament.

Aprovació de la certificació de final d'obra de la urbanització del tram final del carrer Ramon i Cajal per 3.361.547 ptes.

Nomenament de tinent de batlia.

Nomenament de delegacions de batlia a regidors.

3. Aprovació del Compte General del Pressupost Municipal 1994.

Aquest compte havia estat estudiat per la Comissió de Comptes i Hisenda en reunió de dia 26/07, i va ser aprovat per 6 vots a favor (PP), 2 en contra (PSM-NM) i 1 abstenció (UM).

RESTAURANT

SA TORRE DE S'AIGO

Carrer de l'Amistat
Tel.: 52 63 00
Sant Joan

 BANCA MARCH

**C/ de Mestre Mas, 11
Tel.: 52 60 66
07240 Sant Joan**

El PSM-NM va fonamentar el seu vot en contra amb la manca d'informació sobre un determinat compte bancari vinculat amb l'ajuntament.

UM es va abstenir al·legant desconeixement de causa.

4. Aprovació inicial d'un expedient de modificació de crèdits pressupostaris.

Aquesta modificació es fa per adequar les partides pressupostàries a les despeses reals que ha tingut l'Ajuntament, o que se sap cert que tindrà dins l'exercici 1995. També havia estat estudiada a la Comissió de Comptes de dia 26/07 i es va aprovar per 8 vots a favor (PP i PSM-NM) i 1 abstenció (UM).

El representant d'UM es va abstenir ja que desconeixia el tema.

5. Tipus de gravamen en l'Impost sobre béns immobles de naturalesa urbana 1996 motivada per la revisió dels valors cadastrals.

L'ajuntament cobra un 0,40% del valor cadastral dels immobles urbans, via impostos, això li ha suposat dins 1994 uns ingressos d'uns 9 milions de pessetes.

Per a 1996 Hisenda ha revaloritzat el cadastre del bé 3456 béns immobles urbans en un 45% i dona la possibilitat als ajuntaments d'adaptar-se a aquesta nova valoració en 6 anys, termini en què s'haurà de fixar el tipus impositiu a un mínim d'un 0,40%, el qual podrà oscil·lar fins llavors entre el 0,1% i el 0,85%.

La proposta de la Comissió de Comptes i Hisenda del 26/07 era fixar el tipus impositiu en un 0,32%, que suposaria un augment d'ingressos en relació a l'any anterior d'unes 500.000 ptes., i anar augmentant cada any proporcionalment fins a arribar al 0,40% esmentat.

La proposta va ser aprovada per 7 vots a favor (6 PP i 1 UM) i 2 abstencions (PSM-NM).

El representat del PSM-NM va argumentar l'abstenció tot dient que si cada any es tancaven els exercicis amb superàvit, i no havent-hi cap previsió d'escometre projectes importants, es podria aplicar un tipus impositiu inferior al 0,32%.

El solar de l'Escola de les nines segurament serà cedit a Correus.

6. Iniciar expedient per a la cessió gratuïta a Correus de terrenys de l'escola vella de les nines.

Correus ha demanat a l'ajuntament la cessió d'un solar d'entre 80 i 100 m2 devora l'escola de les nines, on està ubicat actualment el servei, per ampliar i millorar les actuals instal·lacions.

Aquesta cessió ha de ser gratuïta, i ells hi faran tota la inversió: projectes, condicionament, obres...

En Francesc Nicolau, del PSM, va demanar a veure si que s'iniciàs l'expedient volia dir que es cedia definitivament el local, i l'assessor jurídic va respondre que no, que es podia tornar a rere fins al darrer moment.

Es va acordar per unanimitat iniciar aquest expedient.

7. Peticions de subvenció.

Es va acordar per unanimitat concedir una subvenció de 100.000 ptes. a l'APA de l'escola per l'organització de la «Festa del Sol que balla» d'enguany i una de 50.000 ptes. també a l'APA per la realització d'activitats extraescolars durant el curs.

8. Avanç del programa de les properes festes d'estiu.

El senyor batle va donar la paraula al regidor encarregat de festes, el senyor Miquel Torrens, el qual va fer saber al consistori que «hi haurà

festes», que en tenir-ho un poc més clar passarien un esborrany del programa als regidors, i això va ser tot. Els regidors es donaren per assabentats.

9. *Precs i Preguntes.*

FRANCESC NICOLAU (PSM-NM):

S'ha demanat permís a Telecomunicacions per emprar la freqüència de la Policia Local amb els aparells de ràdio que disposa l'Ajuntament?

El batle va passar la pregunta a Secretaria, que va dir que no ho tenia present, que li pareixia que sí però ho comprovaria i n'informaria oportunament.

S'ha fet cap anàlisi oficial de l'aigua de la piscina i, si s'ha fet, quins han estat els resultats?

El batle va respondre que no. Va dir que «els d'allà» (es referia als que tenen la concessió) en fan cada dia i que «donen bé».

Sobre el projecte de desviació de la carretera de Manacor, ha tingut el batle cap contacte oficial o extraoficial per promoure una modificació del traçat que va aprovar l'ajuntament de Sant Joan en un principi?

El batle va respondre que no, que els únics acords vàlids són els que va prendre el consistori en el seu moment.

Quin és l'organigrama (presidència, vicepresidència, delegacions...) actual de la Mancomunitat del Pla?

El batle va dir que el nou delegat del nostre ajuntament no va poder assistir a la reunió on es tractaren aquests temes i que no ho sabia.

Té coneixement la batlia, o qualsevol membre del consistori, de l'existència de qualsevol valor vinculat a l'ajuntament que no consti a la comptabilitat oficial?

El batle va passar la pregunta a secretaria, que es va posar totalment a disposició de tots els regidors, per aclarir qualsevol dubte que hi pogués haver.

Va pregar que es repassàs la instal·lació elèctrica del camp de futbol.

AMADOR BAUCÀ (UM):

Quina és la situació de la piscina municipal en matèria de seguretat, concretament si té socorrista i si hi és present sempre que està oberta?

El batle va dir que havia anat a la piscina un parell de vegades, s'horabaixa, i cada vegada l'hi havia vist.

A la plaça de la Constitució quasi totes les faroles tenen el tancador de la porteta de connexions elèctriques espanyada, amb el consegüent perill d'una enrampada que això representa. Que fa comptes fer l'ajuntament en aquest sentit?

El regidor Miquel Torrens va afirmar que això no era ver, i el senyor batle va donar ordres a secretaria que encarregàs a un funcionari municipal que l'endemà dematí mateix anàs a «reblonar» totes les portetes de faroles que ves obertes.

JOAN MATES GAYÀ (PP) va comunicar que el rector vol presentar al poble una maqueta del que pensa que s'ha de fer al solar de l'antic teatre i que estarà content que el consistori hi digui la seva.

I, acabats els punts de l'ordre del dia, el batle va aixecar la sessió a les 10 i mitja del vespre.

Francesc Nicolau i Joan Sastre

ENTREVISTA A...

MARIA GORGUES

Na Maria Gorgues és una presentadora-conductora de TV3 que va passar alguns dies entre nosaltres, acompanyada pel seu marit, en Joan Pallarés i els seus 2 fills.

La popularitat d'aquesta presentadora es deu a que va ser la primera presentadora del *Telenotícies vespre*, juntament amb el tàndem Enric Calpena, Eduard Berraondo a la secció d'esports i Antoni Castejón a l'espai del temps. El seu marit s'encarrega de la direcció artística de la sèrie *Estació d'enllaç*, alhora que ha col·laborat en diverses ocasions amb en Joaquim M. Puyal en els programes *Un tomb per la vida* i *La vida en un xip*.

— *Com és la teva arribada a TV3?*

— Abans de treballar a TV3, havia col·laborat a RN4. L'any 1984, Àngel Casas em proporciona fer feina al *Telenotícies vespre* que, des d'un principi, vaig compartir amb Enric Calpena, Eduard Berraondo i el desaparegut Antoni Castejón.

— *I després, per què feres altres coses?*

— Al principi estava a l'equip d'edició del *Telenotícies vespre* i el 1985-86 vaig fer viatges per cobrir informació especial. Llavors vaig presentar el *Telenotícies nit*, abans que se'n fes càrrec Jaume Barberà.

Vaig presentar un programa magazine anomenat «3, 4, 16». Després vaig conduir un *magazine*, del qual també era guionista. La seva hora d'emissió era el migdia. El programa va aconseguir un 15-18% d'índex d'audiència, el qual reflectia la bona acceptació que tenia, sobretot a la franja horària que s'emetia.

— *Per què quasi sempre a l'àrea d'informatius?*

— Vaig presentar una sèrie de projectes, dels quals n'era la conductora. Després de molt temps de no saber-ne res, vaig desistir i continuar a la secció dels informatius.

— *Quin és el teu treball dins la secció d'informatius?*

— Des de fa uns anys estic a la secció de cultura de la redacció d'informatius de TV3. En aquesta secció m'encarrego de recollir les notícies de moda i cultura, com també col·labora

La presentadora de TV3 Maria Gorgues va romandre gairebé un mes a la nostra vila.

la secció «La revista» i als informatius cap de setmana, dins la secció «Etcètera» que dirigeix Salvador Alsius. Faig reportatges sobre presentacions de discs, llibres, etc.

D'altra banda, faig algunes sortides, com la que vaig conduir amb Àngels Barceló sobre les noces de la infanta Elena.

— *De la TV3 d'abans a la d'ara, què és el que ha canviat?*

— Quan TV3 va néixer, compartíem l'espai televisiu amb TV1 i TV2, la qual cosa permetia un repartiment de la programació. Ara, amb la competència de les televisions privades els marges d'audiència són menors. A més a més, la

Maria Gorgues
presentà el
Telenotícies
vespre durant
molt de temps.

competència s'ha tornat ferotge i els continguts competitius han variat una mica els objectius inicials de TV3.

— *Els informatius han estat el vaixell insígnia d'aquesta televisió?*

— Efectivament, quan al principi va aparèixer TV3, els telenotícies van marcar una diferència estètica rotunda respecte de les altres televisions. Els informatius, que eren la base de la producció pròpia, tenien una expectació importantíssima. A Catalunya, el Telenotícies vespre era únic.

— *Què suposa l'aparició de les televisions privades dins el món de la comunicació per a TV3?*

— Pel que fa als informatius, l'aparició de les cadenes privades, obligà TV3 a modificar els continguts dels informatius, la qual cosa ha fet que s'hagués d'anar a remolc de les privades. En un principi, TV3 era una televisió normalitzada amb continguts generals d'elevat llistó informatiu d'àmbit dels PPCC; ara interessen més altres continguts.

També, al principi, hi havia molts concursos que, amb el temps, varen donar lloc a sèries de producció pròpia com *Poble Nou*, *Estació d'enllaç*, etc.

— *Quins objectius cerca el Canal 33?*

— Canal 33 va néixer per cobrir tota la informació referent a la cultura i a l'esport, en general. Actualment, ha perdut el poc cabdal potencial d'audiència que va tenir un temps i ha d'oferir un producte més competitiu i comercial, amb especial atenció als esports.

— *T'has plantejat anar te'n de TV3, com han fet altres famosos?*

— En un principi tenia ganes de fer qualche cosa dins el camp de la imatge, però amb el temps vaig refredar. Actualment no tinc ofertes d'altres mitjans.

— *Creus que TV3 ha tingut un paper important per a la normalització lingüística?*

— Sí, de fet, TV3 ha tingut un nivell bastant correcte, cabdal per a la normalització lingüística. TV3 ha aconseguit entrar a racons de l'àrea metropolitana de Barcelona i a ciutats grans que eren feu de les ones en espanyol.

— *Tens algun projecte no àudio-visual?*

— Sí, estic a punt de publicar un llibre dins la secció Espais de la col·lecció Planeta. El llibre, que duu el títol de «Bones maneres», és una guia sobre normes de conducta, com bé diu el títol.

Miquel Company Florit

Col·labora amb *Mel i sucre*
Necessitam el teu ajut
Volem saber què penses
Envia els teus articles ja

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

Biblioteca Pública

Pare Rafel Ginard

El passat juliol, concretament els dies 6 i 7, varen tenir lloc a la Biblioteca Pública de Manacor unes jornades per tractar el tema «La Col·lecció local a la Biblioteca Pública».

La persona encarregada de dirigir les jornades fou Concepció Carreras i Fontserè, de la Central de Biblioteques Populars de Catalunya.

La finalitat de les jornades fou conscienciar i assessorar els assistents de com reunir i organitzar el material que pertany a la col·lecció local.

No cal dir que foren prou interessants, hi varen assistir els bibliotecaris de Mallorca.

Les jornades varen esser organitzades pel Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular de Mallorca.

**Consell Insular
de Mallorca**

ESTIU

*Els nins de l'Escoleta d'estiu,
representaren Na Blancaneus i Els
set porquets durant la nit de teatre,
en què els al·lots de l'escola i els
Biaixos i Capgirons també
escenificaren les seves obres.*

*L'escuma i el foc feren que
el jovent, i no tan jovent,
es divertís d'allò més.*

*Els xeremiers, el dimoni
i els caps-grossos foren
l'ànima de la festa*

Just Just guanyà la final de futbolet a Transports Xaloc, després d'haver-la jugada en un parell d'anys.

Sembla que els dimonis del Centre Cultural volen recuperar el protagonisme que tenia aquesta figura en altre temps.

Vet aquí els guanyadors del Torneig de voleibol, eren els favorits i no deceberen.

TRANSPORTS

PREGÓ FESTES ESTIU 95

Santjoaneres i santjoaners tots

Sens dubte les anyals i desitjades festes de s'estiu són feliçment arribades, així ens ho suggereix la remor refrescant del paperí, les banderes que onegen a dalt del campanar i a la façana de la casa de la vila, el repiqueig de campanes, la tronada de coets, el cercaviles de la banda de cornetes i tambors i la imminent sortida del dimoni i caps-grossos. Tots aquests senyals trasbalsen la quietud habitual dels nostres carrers, ens mobilitzen com a poble i, tot plegat, desperten el desig de fer festa; i la festa diverteix, és a dir ens transporta a una altra dimensió, a un món fantasiós, menys avorrit, ens allibera de la rutina del treball diari i ens autoafirma com a col·lectivitat solidària.

De tots els senyals abans esmentats el que defineix per ell mateix la nostra Festa Major és, al meu parer, la figura del dimoni amb tot el bagatge simbòlic que la nostra mentalitat santjoanera ha creat al seu entorn. Encara que la imaginació popular el descriu com «extraordinàriament lleig, pelut, de color negre, vermell o verd, amb banyes, llarga coa, ales de rat-penat i potons de boc», el dimoni de la vila, seguint la saviesa del refranyer popular «no és tan lleig com el mos pinten»; però no val a badar que «el dimoni mai dorm» i «quan dorm té un ull obert».

Si us he de ser franc crec que la seva presència els darrers temps sovinteja massa entre nosaltres amb motiu de fer festa. Potser la nostra societat ja s'ha inventat nous dimonis que ens fan tenir més por per mantenir-nos més fàcilment a retxa. Jo, des d'aquí, voldria reivindicar la por del dimoni que, per coneguda, és més controlable. Però sigui com sigui, a Sant Joan les festes són les festes del dimoni.

Els nostres jovenets i jovenetes, que inquiets i recelosos voldran avui jugar amb la fascinació

i l'encisament del que els és desconegut, en definitiva, amb la por disfressada sota la pell d'En Banya Verda, que parin esment a una altra dita popular: «Per baixar tots els dimonis ajuden», per això, de totes totes, evita les capamuntes.

Per als qui no el podem encaixar ni molt menys estirar-li el picarol, ens queda la saludable alternativa de fruit escollint les dolces melodies d'antigues arrels de xeremies, flabiol i tamboret. La música de la colla de Xeremies de la vila que ha sabut crear escola dins aquest ofici, fins i tot, ens pot ajudar a amansar tota casta de dimonis i moltes de les seves pors.

Per donar-vos les bones festes, i en recordança dels nostres avantpassats, que tan bé saberen com enganyar el dimoni, voldria compartir amb vosaltres uns versos recollits a la vila pel Pare Rafel Ginard. Són un bell reflex de la bonhomia i honradesa del món de la pagesia cada vegada més lluny i una adient manera de desitjar-vos una bona anyada que és el millor preludi per començar unes bones festes.

Prec a Déu que vos venguéis
de blat una bona anyada,
d'ordi, de xeixa i civada,
barcella per garba fes;
garroves p'es garrovers,
una cosa mai pensada,
que en pegar-los espolsada
sa terra se cobrigués;
a sa vinya, sa cenrada,
que Déu no ho permetés,
i en esser en es cup vos fes
a dobla per carretada.

Per molts d'anys, visca Sant Joan!

Joan Bauzá Barceló

DOS DITS DE SENY

COMPTA AMB LES TEVES ARRELS

«No varen donar fruit perquè no tenien arrels»

Curiós, parlar d'arrels en un temps que valora sols l'instant fugisser i que veu morir tantes modes com es van naixent a redós de la publicitat insaciable i agressiva. Usar i llançar és el lema que de l'ús dels objectes s'ha anat desplaçant a la relació amb les persones. Val tot allò que suscita un interès momentani. Per això, la notícia és sempre i sols, l'estrident. Res més efímer que el diari. A ningú se li ocorre comprar-ne un d'ahir. Sols han passat algunes hores i ha perdut tot l'inrevés.

Malgrat tot, les coses interessants segueixen fent-se lentament, a poc a poc!

Es pot parlar encara d'arrels sense córrer el risc de que ningú se senti interessat en continuar la lectura d'aquest text? Provem-ho! Provem de precisar.

A què s'oposa «arrel»? A superfície. Una planta petita, poc consistent, es pot mantenir perfectament amb unes arrels que sols entren a la terra, el suficient per emportar-se la humitat necessària per viure. Un arbre gros, no.

La mesura de les arrels donen la qualitat exacte de l'arbre. Un fasser, que mira fit a fit a les ventades pot arribar a tenir cents de metres d'arrels. Fines i dúctils. Llargues i fondes.

El mateix podem dir d'una alzina, d'un garrover. D'una persona. Arrel vol dir con-

tacte amb la llacor de la vida. Aquí hi ha el problema.

Avui es viu sense viure la major part de la vida. Un joc de paraules? No.

Viure és, sobretot, anar sucant dels fets i dels succeïts la saba que permet a la persona posar gruix d'humanitat. Créixer en humanitat.

I això sols es fa d'una manera: contemplar la vida. Vull dir: deixant-se posseir pel misteri de la vida. Anant al fons de la vida. A la superfície retronen tots els renous. Es dona la confusió de les llengües. Babel. La impossible comunicació perquè no hi ha manera d'entendre, de comprendre, de fer meu el crit o el sospir de l'altra.

Sols a les profunditats ressona la silenciosa paraula interessant que ens diu qui som, d'on venim, on som capaços d'anar.

Per això, viure la vida és aprendre a escoltar. A sentir els propis sentiments. A deixar que el frec misteriós de la vida s'imposi al desig superficial que confon la sensació amb el sentiment.

Aprenem nosaltres a anar a les arrels per no perdre'ns i convertir-nos en una cosa més entre les coses mortes.

Teodor Suau Puig

De la revista *Al poble*, núm 53. 1995

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
 Cognoms:.....
 Carrer:.....núm.:.....
 Població:.....cp:.....
 Banc o Caixa:.....oficina.....
 carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

firma

DOMUND -95 NO BASTA L'ADMIRACIÓ

Els darrers anys ens ha tocat viure temps d'admiració vers els missioners i missioneres. Després de Perú, amb «Sendero Luminoso» fou Burundi i tot seguit Rwanda. Amb l'assassinat de dues religioses espanyoles a Argèlia arribà l'admiració al capcurucull.

Ara bé, per què els admirem? Som a primera línia del camp missional sense que cap tipus d'autoritat els hagi obligat o compromès. Tots hi són voluntàriament. Empesos, això sí, per l'amor a Déu inseparable de l'amor als germans. Són allà, per ajudar a assaciar la fam de pa, la fam de cultura i la fam de Déu a milers i milers d'homes i dones, vells, joves i nins, de races, llengües, costums diferents, però tots germans, creats a imatge i semblança de Déu, estimats i salvats per Jesucrist.

Per ventura moltes vegades l'admiració no arriba a les profunditats de les motivacions missioneres, tal volta es queda en la superficialitat d'admirar la valentia, l'audàcia, l'arriscament. No ens quedem amb superficialitats buides. Perquè un missioner, seglar, religiós o prevere, no és res més, ni res manco, que un cristià coherent amb la seva fe. Un home o una dona que estima.

Així de bo de dir: ESTIMA. L'experiència de cada dia ens mostra que estimar (bessó de tota vida cristiana), estimar que és cercar el bé de l'altre, fer feliç l'altre, no és tan bo de fer com de dir. Cercar el bé, esforçar-se perquè siguin feliços els parents o els amics, sovint suposa trepitjar interessos propis, cedir en drets, fet que sols el bé de l'altre justifica.

Estimar, fins a tal punt que si per estimar aquelles persones, hutus, tutsis, algerins, contraris a «Sendero Luminoso», etc., s'exposa la vida, idè s'exposa. Ningú s'exposa perquè sí. Mai per arrogància ni per valentia mal entesa. Sí, per estimació als germans. Pel bé dels germans. Si així arriba un martiri, mai cercat, s'accepta. Que Jesús va davant i Ell l'acceptà primer.

Crec que dels missioners hem d'admirar com

estimen. Admirar i copiar. Cadascú al seu redol. El mal del nostre món és l'egoïsme, l'altra cara de l'amor. No basta admirar els missioners, també copiar-los, dins la vida familiar, d'amistat, dins tots els camps. Què passaria si dins el camp de la política, de l'economia, de l'ensenyament, endemés d'admirar, intentàssim copiar com estimen els missioners?

Sí, celebrar el DOMUND, diumenge mundial de la propagació de la fe (dia 22 d'octubre) ens ha de dur a estimar aquí amb més intensitat, fins a les darreres conseqüències i ajudar els missioners a estimar allà, al seu camp.

És cert que per això necessitem ajuda econòmica. Aportacions econòmiques que són magres a la nostra Mallorca, 49 ptes. per habitant quan la mitjana l'Estat Espanyol és de 80 ptes.

Però, encara que és necessari quasi doblar l'aportació amb doblers, dos aspectes d'aquesta ajuda són, de molt, més importants:

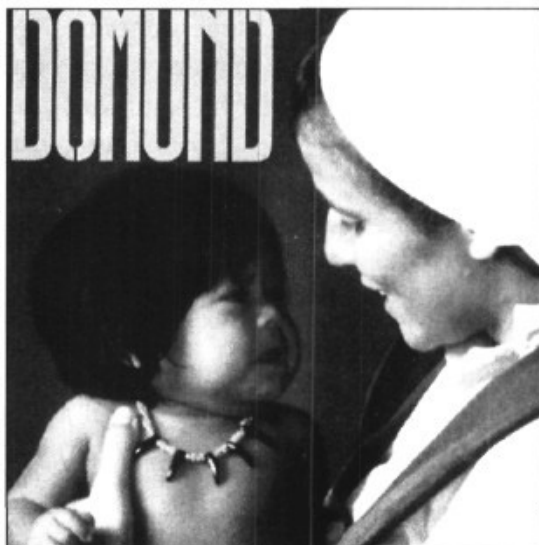
La pregària. Pregària que uneix, que agermana. Pregària que augmenta el nostre fiar-nos de Déu, que enforteix i anima.

Pregària i persones.

Persones des del seu estat de seglars, (casats o fadrins), religiosos, preveres. Per a uns anys, com serà quasi sempre per als seglars i preveres, o per a tota la vida dins una congregació específicament missionera.

Aquest DOMUND 95 voldria esser una cridada forta al jovent. Aquests darrers temps hem ultrapassat la mitjana de dos missioners assassinats per mes. Són uns llocs buits, que no podem deixar de cobrir. Segur que hi ha joves que encara no es conformen lluitant pel 0,7, recol·lectant ajudes per al Tercer Món, acudint generosament a uns mesos de voluntariat. Volen més i a més profunditat. Aquí hi ha les missions. Uns anys, o tota una vida, ajudant a fer feliços els més desgraciats de la terra.

Miquel Mulet Coll

ONOMÀSTICA SANTJOANERA A TRAVÉS D'UN LLIBRE DE LA GUÀRDIA MARÍTIMA (SEGLE XIX) (II)

Els llinatges. Sobre un total de 339 casos esmentats, apareixen 49 cognoms o llinatges diferents. Els més corrents són Bausá (33 ocurrences), seguit de Gayà (21), Matas (12), Barceló, Antich i Bou (10), Font (7), Mayol (6), Nicolau, Nigorra, Gual i Roig (5), Garí, Fiol, Mas i Munar (4).

Vet aquí la llista completa per ordre alfabètic:

Antich (10), Bausá (33), Barceló (10), Baranguer (1), Bou (10), Calafell (1), Company (1), Covas (1), Falconer (1), Ferragut (2), Ferrer (2), Filoni (1), Fiol (4), Florit (3), Font (7), Fullana (1), Galmes (2), Garí (4), Gayà (21), Gual (5), Jaume (3), Juan (3), Jordà (1), Llobera (1), Mas (4), Matas (12), Mayol (6), Mestre (1), Mieras (2), Miralles (2), Monjo (1), Mora (1), Morlà (3), Morro (1), Munar (4), Nicolau (5), Nigorra (5), Oliver (1), Payeras (1), Puig (1), Rebasa (1), Ramon (1), Ribas (1), Roig (5), Salvà (2), Salom (2), Torres (1), Vaquer (2).

Cal advertir que la documentació no és suficientment precisa per poder destriar en alguns casos el llinatge del malnom: Rafael Borràs (f. 9v), Bart^o Ramon (f. 11r), Bart^o Morro (f. 20v), Francina Rebasa (f. 32 r), Miquel Garí (f. 20v) i altres.

Al costat dels llinatges "típics" de Sant Joan (Bausá, Gayà, Barceló) en trobam alguns, avui extingits, presumiblement externs. Recordem el cas del llinatge Jaume, que s'introduí al poble amb la venguda del rector Martí Jaume i els seus familiars [1].

Un altre cas idèntic a l'anterior és el del llinatge Colom, que apareix com a segon cognom al llibre: Josef Mayol y Colom (f. 26r) i els seus descendents Pera Mayol de Josef i Miquel Mayol de Josef. Fill i néts del santjoaner Dr. Pere Mayol i Florit (†1790), casat amb Joana Colom i Escanelles, neboda del doctor en teologia Joan Escanelles, rector de la parròquia de Sant Joan el període 1696-1709 [2].

Un altre cas amb nombrosa descendència a la nostra vila i del qual no hem sabut esbrinar l'origen és el llinatge Filoni. El DCVB [3] registra la variant Felani, a Palma i Sineu. Per part nostra, hem localitzat la variant Filani, també a Sineu.

Del Filoni santjoaner n'hi ha una bona mostra al *Llibre de Baptismes* de l'Arxiu Parroquial [4]:

- Joan Filoni Mas de Mateu (f. 69)
- Jaume Gayà i Filoni de Jaume (f. 5)
- Antoni Filoni Bou de Mateu (f. 20)
- Joana Aina Bauzà Filoni de Pau (f. 88)

En el llibre que ens ocupa, el trobam un cop com a llinatge, Barbera Filoni Salvà (f. 22v), i un altre com a malnom, Catt^a Jaume V^a Filoni (f. 18r).

Els malnoms. De la relació de malnoms que hem pogut establir se'n desprèn el següent:

*Manuscrit lligat
que es troba a
l'Arxiu municipal.*

1. Els malnoms més representatius o característics, es pot dir que en línies generals són els mateixos que han perviscut fins els moments actuals com a predominants dins l'antroponímia santjoanera: Mal, Foc, Mort, Mena, Gana, Guiemó...

2. La presència de malnoms composts: Mort forner, Boverrí donat, Fogueró coix, Cay muliner, Papa fuster.

3. S'observa com alguns malnoms han desaparegut al llarg del temps: Miliciano, Vicari, Neula, Frare, Filoni, Canonge, Virreina, Assoleiat, Reino, etc.

4. No totes les persones enregistrades porten el malnom: Bart^o Nigorra, Miql. Matas, Anna Munar, Matgí Miralles, Pera Mayol y Bonet.

5. L'ús de l'article personal "na" i "en", davant el malnom, apareix molt rarament: Teu de na Busquereta, Na Miquelona Slt^a.

6. El tractament "major" i "menor" per individualitzar elements d'una mateixa família que porten el mateix prenom: Juan Rosa Mayor, Juan Rosa menor; Juan Capallet menor, Juan Capallet mayor.

7. En algun cas, l'home és identificat afegint el malnom de la dona o mare: Bartto Bou de na Putxera, Teu de na Busquereta, Fran^{ch} Roig Guiemó de na Lluca.

8. El tractament "D^a" de vegades acompanya el malnom i pareix que es dona a persones de determinat estament social: Barbera Gayà Calobre D^a; Maria Salom D^a; Ant^{na} Matas D^a.

9. Les viudes són enregistrades:

a) Solament amb el malnom: V^a Bosa, V^a Gorra, V^a Pastora.

b) Indicant la referència del seu difunt espòs: V^a de Pera Juan Marques, V^a de Gabl. Xina, V^a den Garbí, V^a de Cosme Mas Mulinier.

c) Per nom de pila + llinatge + malnom: Catt^a Jaume V^a Filoni, Maria Florit V^a Catineva.

10. Algunes persones enregistrades són identificades indicant la dependència del cap de família: Jaume Matas de Jaume, Pera Josef Gaya de Fran^{ch}, Miquel Gual de Jordi, Fran^{ch} Matas de Fran^{ch}.

Vet aquí la relació dels malnoms, per ordre alfabètic:
Alba, de Alcudia, Arnaueta, Asoleyat.

Balaguer, Blanch, Baró, Baruxó muliner, Betlem, Betxà, Beyna, Boix, Borrás, Bosa, Boverrí, Donat, Boxa, Brocala, Brutet, Buruxó, Busquereta.

Cabrieló, Calet, Calí, Calina, Calvó, Calobre, Canonga, Capallet, Capallet manor, Cardaix, Cardaxa, Carrixó, Carrixó, de Carrutxa, Castañer, Catineva, Cay, Cay muliner, Cremat, Comellas, Cotà, Coves, Cox, Curt. Datilé, Dominé, Donat.

Escolà, Eufay.

Falet, Faleta, Faleu, Ferrer, Ferrerico, Filmorat, Filoni, Foch, Fogueró, Fogueró coix, Fonoy, Forner, Frara, Fraró, Fullana, Fuster.

Gana, Gall, Garabí, Garavina, Grabí, Garreta, Garrovera, Geroni, Gorra, Gros, Guimó, Guimó de en Iluca, Guitso.

De Hortella.

Jaumet, Jordá, Jutga.

Llegat, Lluca, Lluch, Lluent.

Mal, Manut, Margoy, Marió, Martí, Marques, Marrenxó, Marsal, Marset, Matarino, Matehuet, Matheuet, Matgí, Maymó, Mayoral dels Pagos, Mena, se Mestra, Miliciano, Miquelino, Miqueló, Miquelona, Monjo, Mort, Mort forner, Mulinier, Mulinier Reull.

Negra, Neula.

Dels Pagos, Panarer, Papa, Papa fuster, de la Plasa, Parrech, Pastor, Pastora, Payeras, Peña, Pera Bou, Perdiu, Perdit, Perdit menor, Pericás, Perís, Perrich, Perot, Picapadrer, Picapadrer Pera Matas, Pipa, Pirris, Poll, Polla, Porresana, Pubil, Pulit, Pulit tixedor, Putxera.

Ramon, de Randa, Rebasa, Recolat, Reull, Revell, Reyno, Riu, Riutort, Roig, Roig mayor, Roig menor,

Rosa, Rosa mayor, Rosa menor, Roveyat.

Safaratxer, Say, Simó, de Son Font, de Son Santus.

Taconer, Taconer Lluch, Teu, Teu de na Busquereta, Teu estaqueta, Tixedor, Tronca, Trumpitxol.

Valent, Valero, Vaquera, Vaquer Mayor, Vaquer menor, Verdala, Verí, Vicari, Vigili, Virgo, Virreina, Virrayno, Volando.

Xecota, Xesqueta, Xina, Xoroy.

D'aquesta relació de malnoms, n'hi ha alguns que s'extingiren a principis de segle. Hem efectuat un petit sondeig amb dues persones de les més velles de la vila, i en recorden alguns:

- **Roveiat.** Ca na Maria Roveiada, nom de casa. Era una fadrina vella que vivia on viu ara en Joan Costitxer.

- **Negre.** Aquest malnom el portava el padrí del traspassat Antoni Gual Solivellas.

- **Lluent.** En Pep Lluent, fadrí vell i pubil, que vivia al carrer de ses Parres.

- **Lluca.** Ca na Lluca, caseta esbucada a Son Gorgut, cap de cantó del camí de Bonany.

- **Guitzo.** La sogra d'en Toni Sobrassada era Guitza.

- **Catineu.** És recordat aquest malnom d'una velleta, madò Maria Catineva.

- **Cotà.** Ca madò Cotana. Ca ses Cotanes, al carrer Fra Lluís Jaume.

- **Filmorat.** La mare d'en Toni Perdit era Filmorat.

- **Assoleiat.** Tot i que no és recordat per cap dels nostres informadors, la següent cançó, recollida pel pare R. Ginard [5], potser sia indicadora de la vigència d'aquest malnom:

"N' Assoleiat ho va dir:

- Toni Monjo, ves alerta
que sa presó l'han oberta
aposta per tancar-t'hi".

- **Teu.** Madò Teu, sa Caseta de Madò Teu, a Son Rabassa, propietat actualment de n'Arnau de Son Garrover. La pronúncia correcta d'aquest malnom, segons els vells santjoaners és amb [e] (e oberta de cel, cafè).

Quatre mots sobre el malnom Eufay. Aquest malnom, avui extingit, tengué una remarcable representació a la nostra vila en el segle XVIII.

En el llibre que ens ocupa trobam dos moradors del carrer de La Sínia (sic) que portaven aquest malnom: Rafel Eufay i Llorens Eufay (f. 31r). La grafia, no massa

FONTANERIA i FERRERIA

J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central*

Llanterneria en general

Ferreria

C/ Consolació, 17. Sant Joan

tel. 52 62 77

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

clara, i l'opacitat del mot, acompanyada d'una certa dosi de curiositat per part nostra, ens despertà l'interès envers aquest malnom.

Sabem, pel llibre de la talla de la Guàrdia Marítima de l'any següent, el 1820, que els dos contribuents citats anteriorment eren de llinatge Barceló. Les grafies aporten noves variants: Eufrey i Aufray.

A la *Talla General de Paja y utensilio* de l'any 1835 trobam altra vegada el malnom Eufray:

- Maria Barceló de Rafel Eufray
- Rafel Barceló Eufray
- Juana Maria Barceló de Rafel Eufray
- Eufraina Barceló

La sobtada aparició del nom de pila Eufraina –Eufrasina– en aquest llibre de talles fou el fil que estiràrem per descabdellar la troca.

Altres consultes posteriors, efectuades a diversa documentació històrica, aporten noves dades del malnom Eufrey i del nom propi Eufrasina:

- Hereus de Monserrada Sastre de Sebastià: Eufraina
- Monserrat Sastre Eufrey
- Llorens Barceló Eufrey
- Eufraina Barceló de Son Garrover
- Eufrasina Barceló de Rafel Eufrey [6].

En el llibre de la Guàrdia Marítima de l'any 1817 hi consta una Eufrasina Matas (f. 9).

En el llibre del repartiment de talles exstraordinàries de l'any 1808 hi trobam una Eufrayna Gayà Reüll (f. 24v).

Però és en el *Llibre de Baptismes (1763-1804)* de l'Arxiu Parroquial on trobam una nombrosa representació del nom

de pila Eufràsia o Eufrasina. Vet aquí una petita mostra:

- Eufracia Barceló Gual de Fran^{ch} (f. 196)
- Aufrasina Barceló Galmes de Rafel (f. 91)
- Eufracia Mª Gayà Bauzà de Juan (f. 189)
- Eufrasina Fiol Mayol de Miquel (f. 163)
- Aufrasina Mª Fiol Barceló de Juan (f. 92)
- Eufrayna Gayà Mayol de Rafel (f. 109)
- Eufrayna Matas Barceló de Monserrat (f. 74)
- Eufrasina Matas Ferrer de Antoni (f. 22).

D'aquest petit escorcoll fet a la documentació històrica es desprèn el següent:

1. Els noms de pila Eufràsia [7] i Eufrasina, avui inusitats, eren noms usuals a la nostra vila en el període 1763-1830.

2. Les variants Eufraina i Eufrayna obeeixen a un fenòmen fonètic, la caiguda de la s sonora intervocàlica.

3. El malnom Eufray, Eufrey, Aufray, aplicat a l'element masculí, té l'origen en el nom de pila Eufrasina, que ha estat objecte d'apòcope, tot seguint les pautes explicades al punt 2.

4. La presència dels noms composts Eufracia Maria i Eufrasina Maria.

5. Avui per avui no resulta fàcil saber si la introducció d'aquests dos noms propis al nos tre poble té l'origen en la possible venguda de gent externa o al possible culte tradicional. D'Eufràcies i Eufrasines n'hi ha un bon esplet al santoral [8]. És una devoció que fins ara no hem trobada citada documentalment ni oralment.

Francesc Canuto Bauçà

Notes

1. Josep Estelrich i Costa: "Els rectors de Sant Joan (s. XVI-XIX). Notes biogràfiques (5)", a *Damunt Damunt*, 40, p. 16, setembre de 1994.

2. Josep Estelrich i Costa: "Els rectors de Sant Joan (s. XVI-XIX). Notes biogràfiques (4)", a *Damunt Damunt*, 40, p. 16, juliol de 1994.

3. *Diccionari català-valencià-balear*, vol. 5, p. 783.

4. Arxiu Parroquial de Sant Joan. *Llibre de Baptismes (1763-1804)*.

5. Rafel Ginard Bauçà: *Cançoners populars de Mallorca*, vol. II, p. 25, núm. 674.

6. Arxiu Municipal de Sant Joan. Cadastre de l'any 1842, f. 52, 174 i 178.

7. A l'amillament de l'any 1864 trobam una Eufracia Gayà "Vda. Cambuixa", possiblement la darrera persona usuària d'aquest nom propi a Sant Joan.

8. Informació de mossèn Josep Estelrich i Costa, que agraim vivament. El santoral registra les següents devocions:

13 de març, Eufrasina verge

20 de març, Eufrasina màrtir

24 d'abril, santa Maria Eufràsia Pelletier

2 de maig, Eufràsia, verge i màrtir

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

Carrer de Palma, 16
Sant Joan
Tel.: 52 60 33

FUSTERIA

Rafel Dalmau

Fusteria en general i
mobles de cuina

Carrer dels Molins, 4
Tel.: 52 63 85

TERANYINES PRESENTÀ L'OBRA POÈTICA DEL PARE GINARD

El pare Bartomeu Pastor glossà la vida del pare Ginard.

En el marc de les festes patronals, el Col·lectiu Teranyines va organitzar una vetlada cultural en la qual l'estrella fou el pare Rafel Ginard. El franciscà santjoaner que va morir a Artà l'any 1976 és conegut sobretot per la tasca que realitzà com a folklorista, la qual va culminar amb els quatre volums del conegudíssim *Cançoner popular de Mallorca*. Però el pare Ginard, a més a més, va crear una abundant obra poètica, parcialment divulgada en alguna revista de caire local. Aquesta obra inèdita ha estat ara recopilada per Pere Rosselló i editada per l'Abadia de Montserrat i la Universitat de les Illes Balears.

L'acte de Teranyines constà de dues parts. Primerament, i després d'unes paraules de presentació de Bàrbara Matas, va intervenir el frare franciscà de Sant Joan Bartomeu Pastor, el qual va parlar de tota una sèrie d'anècdotes de la vida del folklorista i poeta Rafel Ginard. Des-

Pere Rosselló és el recopilador de l'obra poètica del pare Ginard.

prés va prendre la paraula el recopilador de l'obra poètica, professor de filologia catalana de la universitat, Pere Rosselló Bover, el qual va dir que era ja hora que tothom pogués llegir l'obra poètica d'un personatge gairebé desconegut en aquesta faceta; a més a més, afegí que l'obra del pare Ginard és a la mateixa alçada d'altres autors molt més coneguts de l'escola mallorquina. Segons Rosselló la seva poesia és plena d'un llenguatge popular, ric i natural.

La segona part consistí en la recitació de tres poemes: un dedicat a la Mare de Déu de Consolació a càrrec de Biel Company, *Boveta*; un altre dedicat a fra Lluís Jaume a càrrec de Catalina Ordinas, neboda del pare Ginard; i, per tancar l'acte, el pare Miquel Gili va recitar un poema en que es lloava el paisatge artanenc.

Joan Font

Presentació del llibre *Obra Poètica Pare Rafel Ginard*

Com estel dins nostra història
del refinat aire en vers
nostra inquietud s'omple de joia
admirant vostres arrels
gaudint tots junts feim memòria
dels bons records i arrels.

Vostra prosa d'or i argent
desprèn saba casolana
dins l'atzur amb pluja o vent
ressona amb so de campana
de gentilesa amatent
campanola dolça i sana.

Vostra avior ens deixà
una mística tonada,
ma infantesa va encisar
de tendreses una anyada
em vàreu enlluernar
com far de llum, assentada.

Bàrbara Matas Sastre.

EXCURSIÓ

Els excursionistes ja havien reposat forces després de realitzar la travessia del port de Sóller a la Calobra.

ANÀREM A...

De Sóller a la Calobra amb barca. No tot han de ser excursions per esclatar-se i menjar pa taleca. El mes de juliol en varem fer una d'anar qualcant i posar peus davall taula. Arribàrem a Sóller amb el tren; d'allà, cap al Port amb tramvia; del Port ens embarcàrem, un viatge que ens va permetre admirar la impressionant costa nord i demostrar que estam fets uns autèntics llops de mar, tot i ser de terra endins. A la Calobra nedàrem i férem un «dinar de feina», per comentar les aventures del passat i preparar-ne de tant o més bones per al futur.

Al Portell de la Costa. Partint dels rentadors públics de Biniaraix (a Sóller) prenguérem el camí del Barranc. A mitjan lloc ens desviàrem cap a la font del Verger i d'allà, ja sense camí, per una rossegua, guanyàrem el Pla de Son Torrella, 400 metres més amunt. Després de dinar i reposar forces, baixàrem cap a Biniaraix pel camí del Marroig, travessant el portell que donava nom a l'excursió.

Joan Moratinos

***Siguem generosos i solidaris
donant sang***

EL SÀHARA NO ÉS NOMÉS UN DESERT

Vaig tenir ocasió de baixar als campaments de refugiats saharians, situats al sud-oest d'Algèria. Són en un tros de desert inhòspit, amb forts vents i temperatures extremes (55°C a l'estiu i -3°C a les nits de l'hivern). Abans de fer aquest viatge m'havia compromès amb mi mateixa a escriure unes retxes per contar l'experiència, per interessant; però després d'haver-hi anat, el compromís ja no és només amb mi, és sobretot amb el poble saharià, perquè el que més necessiten (apart del mínim indispensable per a sobreviure) és que el món sàpiga de la seva existència.

SALMA, preparant el tè dins la jaima.

Què sabem d'aquest poble? Ho demanam i les contestes no passen de ser: hi ha un desert..., un parent meu hi va fer el servei militar... Però realment hi ha poca gent prop de nosaltres, que sàpiga que aviat farà vint anys (des del novembre de 1975), que devers 100.000 persones varen haver de fugir de les seves ciutats, dels seus poblats, de les seves cases, en vista de les atrocitats de la invasió marroquina. Varen haver de deixar tot el que tenien: menjar, roba, aquells records de família... i gairebé tothom hi deixava qualche ésser estimat: una mare, un pare, un germà, una filla... parents, amics, veïnats, tota una vida. I en haver-se instal·lat als campaments en diversos punts del centre i nord del Sàhara Occidental, foren objecte de bombardejos sistemàtics amb napalm i fòsfor blanc per

part de l'aviació marroquina, la qual cosa causà desenes de morts i mutilacions físiques i psicològiques entre la població. Així emprengueren un segon i penós èxode cap a la part sud-oest d'Algèria, amb més privacions, amb més patiments, més dins el desert, més dins el no-res. Però la població va treure forces i no es va resignar a subsistir, només, amb l'ajuda exterior, sinó que es va organitzar, i encara que pareix impossible, actualment estan repartits en quatre grans campaments (Aaiun, Dahla, Smara i Auserd). Han creat una organització i unes estructures administratives i humanes per assimilar les

Benvinguda d'un grup de nines a una Mostra d'Artesania i Dibuixos, a SMARA.

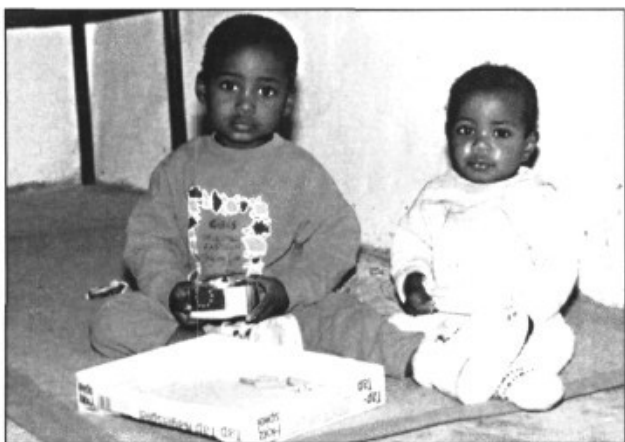
ajudes i canalitzar la seva recepció, transport, distribució i emmagatzamament i per a determinar, reunir i planificar les necessitats materials, tant per a la subsistència com per al desenvolupament de les poblacions refugiades. On hi havia pedres, arena i pols, hi ha un hort, una escola, un hospital... Homes sense oportunitat d'instruir-se (una dada significativa és que en retirar-se l'Estat Espanyol del Sàhara, l'any 1975, el personal saharià qualificat era: 1 metge, 1 pèrit, 4 mestres i 25 estudiants universitaris, la majoria dels quals no pogueren acabar els seus estudis perquè se'n varen anar a la guerra), s'han convertit en perfectes diplomàtics. Dones que havien viscut un aïllament típic de la dona musulmana, ara són peces clau del motor que mou la sanitat i l'educació de la població, sense

deixar de banda la convicció de tenir fills, perquè així també afermen el futur del seu poble.

No tan sols han sobreviscut, en aquests moments tots el nins i nines estan escolaritzats: 15.000 a Preescolar, 25.000 a Primària i Secundària, 6.000 estudiants a l'estranger, 7.500 titulats en Formació Professional i 5.500 titulats superiors.

Parlen la llengua àrab i com a segona llengua tenen el castellà, com a únic record d'aquells anys de colonització.

Tot això són dades, però jo, en el meu viatge no en vaig veure de dades, vaig veure persones: nines i nins que no deixaven de somriure i mirar amb ulls grossos, d'un negre intens, com si mirant aquelles persones que veníem de tan lluny, poguessin veure un poquet del que nosaltres disfrutem i allà els costa d'imaginar,

Escoleta d'infants, devora l'escola de dones.

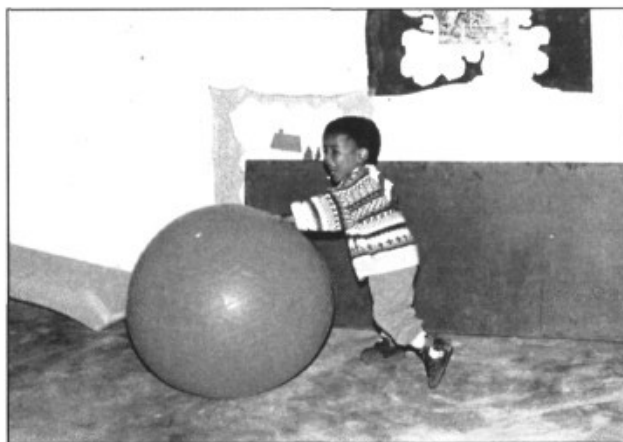
una flor, un pinaret, un peix, la mar... Homes satisfets de poder explicar la seva lluita, interessats pel nostre país, per la nostra cultura, per mostrar-nos la seva família, la seva llar. Dones de faccions relaxades, de rialla fàcil, amb ganes de saber dels nostres sentiments, de satisfer-nos, carregades de tendresa i fermesa al mateix temps.

No vaig veure dades, vaig veure persones, totes tenien un nom: Alí, Salma, Nayib, Mintu... Mintu, la dona que ens va acollir a la seva *jaima* (tendes de lona on viuen), que ens preparava aquell tè tan peculiar i exquisit, l'un després de l'altre fins a tres, amb molta de calma, com ha de ser la cerimònia. El primer, amarg com la vida; el segon, dolç com l'amor i el tercer, suau com la mort.

No sabia dir si era aquell tè, si era la rialla de na Mintu, si eren els colors de les estores i les

teles de la «jaima» núm. 44, si eren les paraules de les persones que enrevoltàvem la tetera, si era aquell sentiment acollidor que tens dins la «jaima» enmig del desert. No sabia dir el què era, però la sensació de comunicació, de comprensió, d'enteniment mutu, que allà s'hi respirava, no l'he sentit enlloc més.

Les mans de Mintu, en dir-nos adèu, ben estretes a les meves, em varen comunicar moltes més coses que un caramull de frases dites. Em varen dir que, malgrat tots els entrebancs que hi posa el Marroc, tenen esperança, creuen en un futur de tornada a la seva terra, a la terra que els varen prendre quan gairebé no havien pogut disfrutar-la ben bé com a seva. Em varen dir que la lluita i dificultats que passen serà compensat amb el reconeixement de que són un poble. Em

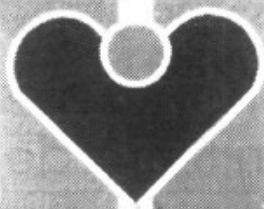

Escoleta d'infants, devora l'escola de dones «27 de febrer».

varen dir que quan es retrobin les famílies, després de tants d'anys separades per un desert i adversitats, recordaran la gent solidària d'altres països. Les mans de na Mintu, ben estretes, em varen dir tantes coses... però segurament s'entemeren de que les meves contestaren plenes d'agraïment per aquest bolic que m'emportava: una lliçó d'optimisme, un canvi important en la meua escala de valors, unes amistats, uns dies, unes hores, uns minuts, uns segons, impactants, intensos, inoblidables... Moltes gràcies, Mintu!!!

Miquela Vidal i Joan

Associació d'Amigues i Amics del Poble Saharià.
Carrer Monti-sion, 14. Palma. Telèfon 72 88 39

HIPER MALLORCA

Hiper & Centro

SUPERMERCADO XIT'S

LA VUELTA AL

418 COLE

DEL 1 AL 14 DE SEPTIEMBRE

PAPEL HIGIENICO
ECOLOGICO 15 U. ISMA

ISMA
ECOLOGICO

99

PASTAS 500 GR.
LA FAMILIA

MAYOR PODER
CONTRA MANCHAS
DIFICILES
DETERGENTE LUZIL
4 KG.

LUZIL
679

199

LEJIA
CONEJO
LEJIA CONEJO
4 L.

JABON LIQUIDO SANEX
750 CC+CHAMPU REGALO

Sanex
NUEVA FORMULA
DETERGENTE
REHIDRATANTE

COCA COLA LATA

39

349

129

DON
MON

VINO DON SIMON
BRIK L.

ZUMO
PMI
MELOCOTON
CON MANZANA

ZUMO
PMI
PIÑA

ZUMO
PMI
NARANJA

79

ZUMOS PMI NARANJA,
PIÑA, MELOCOTON BRIK L.

DON
SIMON
VINO TINTO

DON
SIMON
VINO ROSADO

METEOROLOGIA

«AGOST I SETEMBRE SÓN DE TEMBRE»

Temperatura		Dia	Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats	Mes: juliol	Any: 1995
Max	Min							
33	20	1		1/4 tapat	llevant		Estació: Revista Mel i Sucre de Sant Joan de Mallorca	
33	20	2		1/4 tapat	migjorn			
34	20	3		clar	variable		Fonts: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
30	17	4		3/4 tapat	variable	tormenta		
27	18	5		2/4 tapat	gregal			
32	16	6		1/4 tapat	variable			
31	16	7		1/4 tapat	llevant			
30	18	8	35,2	1/4 tapat	llevant			
30	21	9		1/4 tapat	llevant	vent fluix		
34	21	10		2/4 tapat	variable		35,2	Precipitació parcial
33	20	11	11,5	2/4 tapat	variable	calabruix		
33	18	12		clar	variable			
34	18	13		clar	migjorn			
34	20	14		clar	migjorn			
35	20	15		clar	migjorn			
33	20	16		clar	xaloc			
34	20	17		clar	xaloc			
34	21	18		clar	gregal			
36	21	19		clar	gregal			
36	21	20		clar	gregal		11,5	Precipitació parcial
37	21	21		clar	variable			
37	21	22		clar	variable			
33	22	23		clar	gregal			
36	21	24		clar	variable			
35	21	25		clar	xaloc			
34	20	26		clar	xaloc			
33	21	27		clar	variable	vent fluix		
33	22	28		clar	gregal			
36	21	29		clar	variable			
36	21	30		2/4 tapat	mestral	tormenta		
34	22	31	2,0	1/4 tapat	tramuntana	tormenta	2,0	
33,5	19,9	Mitja	48,7				48,7	Precipitació total

L'estiu ens deixa definitivament. A l'hora de redactar aquestes retxes la sensació de calor s'havia extingida, la qual cosa feia preveure un avenç de la tardor. Però, parlem una mica del que han estat aquests 2 mesos.

Tant el mes de juliol com el d'agost han estat passats per aigua. A principis de juliol, esclatà una tempesta estiuenca que descarregà 35,2 litres al casc urbà, mentre que per la banda de Son Burixó, Horta, Horteta i s'Hostalet, la quantitat arribà als 90 litres. L'11 de juliol a Sant Joan, va caure una calabruixada amb pedres de la mesura d'un ou, la qual cosa va fer malbé a fruiters i diversos hortalisses. A Son Baró, la cua d'un cap de fibló que venia de la zona de Costitx deixà malparats diversos horts de la zona de Calicant, mentre que el fort calabruix

causà perjudici per valor de molts doblers els hivernacles den Miquel de Termenor i un llamp afectà a les cases de Sa Bastida. A principis d'agost tornarem tenir esclafits de tempesta que descarregaren amb força a diversos indrets de l'illa. Tot i aquest desbaratament del temps, la pluja va ser escassa. D'altra banda, mentre els municipals penjaven el paperí de la festa, tinguérem una setmana de tempestes que donaren 16,2 litres el dia 20.

Davant aquest desbaratament del temps, les temperatures han estat una mica inferiors a les normals, sobretot durant l'agost en que hi hagut una predominança de dies tapats.

La pluja caiguda durant el mesos de juliol i agost ha estat la meitat de la que duim en tot l'any. La precipitació total acumulada és la següent:

Temperatura		Dia	Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats	Mes: agost Any: 1995	
Max	Min							
34	22	1		1/4 tapat	variable		Estació: Revista Mel i Sucre de Sant Joan de Mallorca	
34	21	2		clar	llevant			
35	19	3		clar	llevant		Fonts: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
34	20	4		clar	variable			
35	21	5		clar	migjorn			
35	20	6		clar	migjorn			
34	20	7		2/ tapat	xaloc			
31	17	8	5,6	3/4 tapat	variable	tormenta		
31	21	9		3/4 tapat	llevant	vent fluix		
32	22	10		tapat	variable	vent fluix	5,6	Precipitació parcial
32	22	11		clar	gregal	vent fluix		
33	22	12		clar	gregal			
32	22	13		1/4 tapat	gregal	vent fluix		
31	20	14		1/4 tapat	gregal	vent fluix		
31	20	15		clar	gregal			
34	19	16		1/4 tapat	variable			
33	19	17		clar	variable			
32	22	18		2/4 tapat	llevant	tormenta		
31	22	19	3,9	2/4 tapat	migjorn	tormenta		
34	19	20	16,2	3/4 tapat	migjorn	tormenta	20,1	Precipitació parcial
31	20	21	2,1	3/4 tapat	llevant	tormenta		
32	20	22		2/4 tapat	llevant	tormenta		
29	21	23	1,0	3/4 tapat	gregal	tormenta		
29	20	24	1,9	3/4 tapat	gregal	vent fluix		
28	18	25	1,1	2/4 tapat	variable			
32	18	26		clar	variable			
33	18	27		1/4 tapat	ponent			
33	18	28		2/4 tapat	variable			
30	19	29		2/4 tapat	variable	vent fluix		
29	17	30		2/4 tapat	variable			
25	18	31		tapat	tramuntana		6,1	
31,9	19,9						31,8	Precipitació total

JULIOL

dia 4 35,2
dia 11 11,5
dia 31 2,0

TOTAL 48,7

AGOST

dia 8 5,6
dia 19 3,9
dia 20 16,2
dia 21 2,1
dia 23 1,0
dia 24 1,9
dia 25 1,1
TOTAL 31,8

GENER

28,1
FEBRER 17,3
MARÇ 20,6
ABRIL 4,2
MAIG 0,0
JUNY 18,6
JULIOL 48,7
AGOST 31,8
TOTAL 169,3

Cercam fotografies que facin referència al temps (nevades, llamps, cap de fiblons...) i a la meteorologia i, també, aquelles que sien conseqüència dels seus efectes (inundacions, torrentades, calabruixades...).
Si qualcú en té, m'ho podria comunicar
MIQUEL COMPANYY

El final d'agost ha estat una mica destrempat, fet que pareixia que es volia anticipar la tardor. Així i tot, l'estiu, de vegades, sol allargar-se fins ben entrat l'octubre. No obstant, les prediccions són esperançadores, la qual cosa ha estat anunciada per experts.

En definitiva, tenim un temps «loco» i «demà ja t'ho diré» mariner si plourà.

Miquel Company i Miquel Alzamora

mel i sucre, dolcet, dolcet

EN JOAN BAUÇÀ torna esser aquí, bo i sa, malgrat els rumors interessats, infundats, que deien que no havia pogut resistir el resultat de les darreres eleccions municipals. L'absència només s'ha degut a les vacances (ben generoses per cert). Amb la històrica majoria absoluta que acaba d'estrenar el PP al nostre Ajuntament la situació política s'ha posat més interessant que mai i en Joan Bauçà no podia faltar a la festa. Ara ja no valdran excuses per continuar amb l'estancament municipal dels darrers anys i veurem finalment posar en pràctica les solucions que tant varen pregonar a la campanya electoral. Amb tanta gent nova com té la majoria i amb una oposició tan esquivada, no han de faltar idees. Davant aquest panorama, la presència d'en Joan Bauçà és tan necessària com temptadora.

EL PROBLEMA NO és nou però s'està agreujant. Malgrat que la Llei obliga a tancar tots els solars del nucli urbà per evitar accidents (com per exemple que hi caigui un infant), el compliment d'aquesta norma al nostre poble és quasi nul. Basta fer una volta pels carrers del Camp per trobar-ne exemples a balquena. A més, com que les aceres estan inacabades, les herbes hi agafen proporcions descomunals. Com sempre, les nostres liberals i permissives autoritats esperen que hi hagi qualche desgràcia per posar fil a l'agulla. I segur que les nostres autoritats saben perfectament bé com està la cosa, perquè en cas d'accident en serien directament afectades.

COM A BON mallorquí que som vaig assistir a primera fila, al recital d'en Tomeu Penya. Aquest acte multitudinari, que va fer vibrar el públic, se'n va dur una bona part del pressupost de les festes. Com sempre, l'Ajuntament va provar d'estirar més el braç que la màniga. Se sap que les associacions locals que organitzaven actes varen ser víctimes de retallades de pressupost, fins i tot quan el programa ja estava confeccionat. S'hauria de saber si el preu del recital d'en Penya també es va renegociar, o si aquestes «confiances» es reserven per als santjoaners, que poden arribar a haver de subvencionar els actes perdent-hi diners dels

El Camp és ple de solars sense tancar que poden resultar molt perillosos.

seus, a més d'haver-los pagat prèviament per mitjà dels impostos regulars que paguen com tots els altres conciutadans.

UNA DE LES característiques de molts dels actes de les Festes ha estat la improvisació. El lloc de la pista d'autocross es va canviar i el públic no ho va ser avisat fins a darrera hora. Les carreres de bicicleta varen començar abans de l'hora anunciada i encara es varen haver d'acurçar perquè no s'havia previst que el sol es pondria. El traçat del circuit ciclista va provocar els problemes de trànsit de cada any, és a dir, embossava totes les vies d'accés al poble i obligava els conductors a jugar-se-la envaint el circuit. El diari *Última Hora* i tot se'n va fer ressò a l'edició del dilluns. La megafonia del pregó va fallar i haurem d'esperar que aparegui a les revistes o al programa de les Festes de l'any que ve per saber de què tractava. Finalment, el vent va demostrar novament, si és que quedava qualcú que no se n'havia temut, com és d'inadequat el lloc on s'amollen els focs artificials de la revetlla. El fort vent que feia desviava els coets i les carcasses i molt de públic els havia de jutjar només d'orella o per referències (ooooh!). No hem de perdre l'esperança que aquestes crítiques, que oferesc gratuïtament, faran que aquests problemes s'hagin produït enguany per darrera vegada, ja que les brillants ments dels nous regidors integrants de la comissió festiva basten i sobren per arreglar això i molt més.

Joan Bauçà

L'ADDICCIÓ AL JOC EN LA DONA

En el marc de la nostra experiència trobam que el tipus de joc patològic més consumit per la dona és el bingo.

Moltes vegades l'adquisició d'aquesta addicció en la dona està directament relacionada amb l'alcoholisme de l'home. I això té una explicació: l'angoixa i insatisfacció de la dona provoca des per l'alcoholisme del seu home, que sovint ella no reconeix com una conducta patològica provocada per l'alcohol sinó com una conducta normal o "inevitable", la condueix cap a les sales de Bingo com l'única sortida fàcil i màgica de la seva situació de total frustració.

També hem observat la presència de maltractaments dins el context familiar.

Però la vergonya i la negació del problema per part d'ambdós cònjuges, els porta a amagar al màxim aquests problemes i a no demanar ajut terapèutic.

Quins són els punts bàsics que s'han de tenir en compte a l'hora de treballar l'addicció al joc?:

- El tractament de l'addicció al joc consisteix bàsicament en el tractament de la personalitat patològica de l'individu que ha adquirit aquesta addicció.

- L'addicció al joc pot venir acompanyada d'altres trastorns addictius (alcoholisme, addicció als fàrmacs, etc.) o psiquiàtrics (depressions, altres trastorns de la personalitat, etc.), que també han d'esser objecte d'estudi i tractament.

- Per tal d'esbrinar clarament els dos punts abans esmentats, s'ha de fer un estudi psicològic del pacient i del seu medi familiar.

- L'addicte ha d'entendre que la solució del seu problema consisteix en l'abstenció total i per sempre de qualsevol modalitat de joc. Però aquest objectiu és condició necessària però no suficient. Per la seva total recuperació el més important és que prengui consciència i analitzi les raons profundes que l'han portat a caure en l'addicció. Aquestes raons estan dins ella mateixa i és necessari que les trobi. Per això, és molt important comptar amb l'ajut d'un equip psicoterapèutic que l'ajudi en aquesta tasca. A poc a poc i amb l'ajut professional podrà entendre i aprendre la manera de modificar les concepcions errònies i les actituds negatives.

Creim, amb l'aval de la nostra experiència, que tot aquest procés es realitza de manera més profitosa amb l'ingrés del pacient.

Els grans avantatges que té l'ingrés per al tractament de qualsevol addicció consisteixen bàsicament en:

1. L'allunyament del pacient de qualsevol situació de risc que el pugui dur a tenir desitjos de jugar, durant la primera fase de tractament.

2. L'allunyament del seu medi habitual li proporciona una disminució de l'estrès, una millor perspectiva per a una anàlisi de la seva vida i una millor concentració mental pel compliment del programa terapèutic.

Dr. José M. Vázquez Roel

Metge psiquiatre
(Assoc. Abstèmia)

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

«Tota casta de
productes del camp a
bon preu»

Carrer de Petra, s/n

Tel.: 52 63 24

Elèctrica

PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 52 63 23
Sant Joan

Agenda-Setembre

Natalicis

Rosa-Maria Bauzà Santandreu (23-VIII-1995)

Antònia Rebassa Fernández (29-VIII-1995)

Defuncions

Margalida Bauçà Bauçà (23-IX-1908 / 27-VII-1995)

Noces

Miquel Nicolau Català - Maria Gayà Bauçà (30-VI-95)

Gabriel Socias Cladera - Margalida Gual Matas (01-VII-95)

Jaume Amengual Aloy - Antònia Riutort Gayà (29-VII-95)

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 3:	Vilafranca
Dia 10:	Ariany
Dia 17:	Montuïri
Dia 24:	Petra
Dia 1 d'oct.:	Porrerres
Dia 8:	Sant Joan
Dia 15:	Vilafranca

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h; 16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h; 19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 10.30 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).

PAC de Vilafranca: resta d'hores.

Horari de farmàcia

Estiu: De 10 h a 13.30 h / De 18 h a 21 h

Hivern: De 10 h a 13.30 h / De 17 h a 20 h

Horari de misses

20 h (dies feiners) / 10.30 h i 20 h (dies festius)

Consolació: 18 h

Telèfons d'interès

Bombers:	55 00 80
Centre Sanitari:	52 63 11
GESA:	55 41 11
Ajuntament:	52 60 03
Apotecaria:	52 62 52

Centre meteorològic:	26 46 10
Guàrdia Civil:	56 00 27
OCB:	72 32 99
PAC (Vilafranca):	56 05 50

El temps

Pluviometria	G. Company		
Juliol	Agost		
dia 4	35,2	dia 8	5,6
dia 11	11,5	dia 19	3,9
dia 31	2,0	dia 20	16,2
		dia 21	2,1
		dia 23	1,0
		dia 24	1,9
		dia 25	1,1
Total mes	48,7		31,8
Total acumulat:	169,3		

La lluna

Nova dia 1 de setembre.

Creixent de dia 9 a dia 8.

Plena de dia 9 a dia 15.

Minvant de dia 16 a dia 23.

Nova dia 24 a dia 30.

Efemèrides

AGOST DEL 75 A SANT JOAN

• Durant les festes patronals es va fer un concurs nacional de fotografia.

• Els veïnats del carrer de la Lluna es queixaven a l'Ajuntament pel mal estat del pis del carrer que no estava asfaltat i hi havia molts de regalons.

AGOST DEL 85 A SANT JOAN

• L'Ajuntament decidí cobrar contribucions especials per asfaltar alguns carrers del poble.

• Nombrosos actes esportius es feren durant les festes patronals.

• La polèmica de les festes va ser si la revetlla s'havia de fer a la plaça de la Constitució o a baix del campanar.

SETEMBRE DEL 75 A SANT JOAN

• El núm. d'agost-sembre de la revista *Teleclub* publicà nombrosos articles i referències sobre fra Lluís Jaume.

SETEMBRE DEL 85 A SANT JOAN

• El 15 de setembre la Penya Motorista inaugurà el circuit de motocròs d'Hortella.

• L'estiu del 85 fou extremadament eixut. No va ploure gairebé gens en cinc mesos.

Gracià Sànchez

TERANYINES

Si vols fer poble
i conèixer la teva història
subscriu-te a les

MONOGRAFIES SANTJOANERES

